

1. Inleiding

Sinds 2002 biedt Leefsleutels vormingen aan over de No Blame-methode bij pesten. Omdat er na vijf jaar nog geen cijfers bestaan over de toepassing van de No Blame in de Vlaamse scholen was de tijd rijp om hierover een bevraging te verrichten. Hoe succesvol is de aanpak? Wordt de methode gebruikt bij alle leeftijden? Hebben leerkrachten nood aan extra ondersteuning over dit onderwerp? Deze en andere vragen komen in deze enquête aan bod.

Leefsleutels heeft een enquête gestuurd naar 77 lagere scholen waarvan enkele leerkrachten of het hele team een No Blame-vorming volgden. Hiervan hebben er 30 de enquête ingevuld. Dit is een respons van 39%.

Hieronder kan je de resultaten lezen van de enquête.

2. Resultaten

Van de 30 scholen die de enquête terugstuurden, werken 22 scholen wel met de No Blame-methode en 8 scholen (nog) niet.

2.1. Scholen die de methode niet toepassen

6 van de 8 scholen die de methode niet toepassen, zijn dit wel van plan in de toekomst. Ze namen recent deel aan een bijscholing. 1 school zegt de methode misschien toe te passen en 1 school is niet van plan de methode ooit te gebruiken.

- **‘Waarom past de school de methode niet toe?’**
  - Te weinig leerkrachten kennen de methode
  - Het team heeft nog maar net een vorming gekregen
  - Er zijn nog enkele onduidelijkheden
  - Men wil zich nog meer in de methode verdiepen vooraleer men met de methode begint.
- **‘Welke methoden gebruikt de school om pesten aan te pakken?’**

Aantal scholen	Methode om pesten aan te pakken
5	Gesprek tussen slachtoffer en pester
8	Klasgesprek
1	Straf
3	Nota in de agenda
7	Andere aanpak

Vier scholen geven aan dat de aanpak verschillend is per leerkracht.

2.2.Scholen die de methode wel toepassen

- 'Bij welke leeftijdscategorie past de school de No Blame-methode toe?'

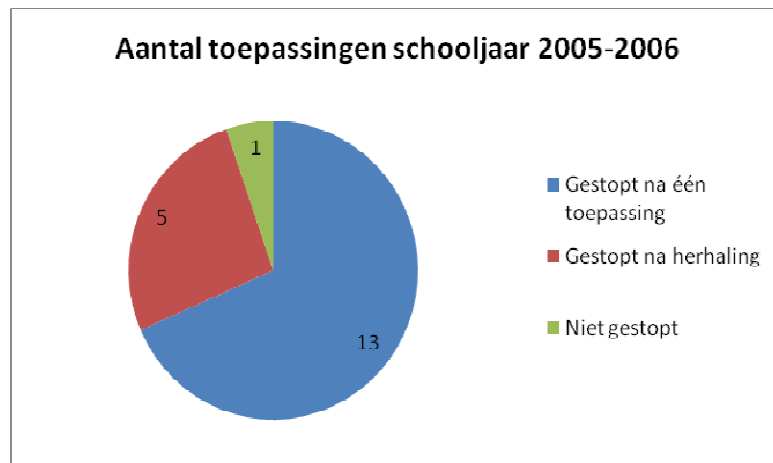
Aantal scholen	Leeftijdscategorie
8	6 tot 8 jaar
13	8 tot 10 jaar
15	10 tot 12 jaar

- 'Wie begeleidt de methode?'

Aantal scholen	Wie begeleidt de methode
19	Zorgcoördinator
3	CLB-medewerker
12	Klastitularis
2	GOK-leerkracht
3	Iemand anders (bv. directie,..)

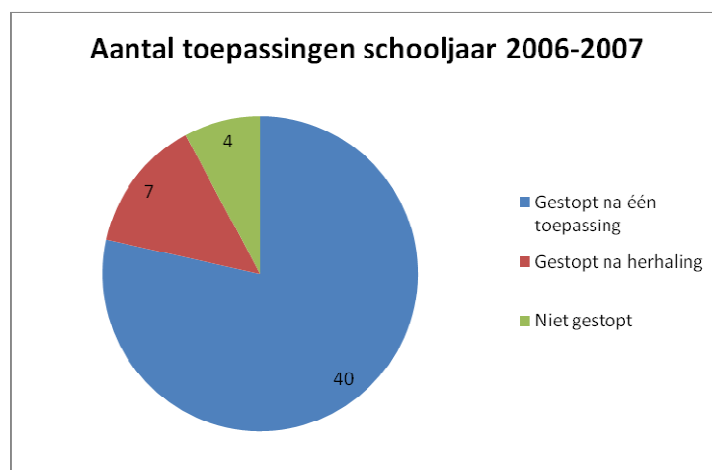
- Hoeveel keer werd de No Blame-methode toegepast tijdens het schooljaar 2005-2006? In hoeveel situaties is het pesten na één of meerdere toepassingen van de No Blame-methode gestopt?'

Tijdens het schooljaar 2005-2006 werd de No Blame-methode 19 keer toegepast. In 18 van de 19 toepassingen is het pesten na één of meerdere toepassingen van de No Blame-methode gestopt.

- **‘Hoeveel keer werd de No Blame-methode toegepast tijdens het schooljaar 2006-2007? In hoeveel situaties is het pesten na één of meerdere toepassingen van de No Blame-methode gestopt?’**

Tijdens het schooljaar 2006-2007 werd de No Blame-methode 51 keer toegepast. In 47 van 51 toepassingen is het pesten na één of meerdere toepassingen van de methode gestopt.

- **‘Kennen alle personeelsleden de No Blame-methode en staat iedereen achter de methode?’**

In alle scholen die de No Blame toepassen kennen alle personeelsleden de methode. In 11 scholen staan alle leerkrachten achter de methode. In 5 scholen staan niet alle leerkrachten achter de methode. De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- Sommige leerkrachten zijn ervan overtuigd dat pesten hard aangepakt moet worden.
- Men voelt zich onzeker om de methode toe te passen
- Niet iedereen vindt het een efficiënte aanpak

In 6 scholen is degene die de enquête invulde niet op de hoogte of iedereen achter de methode staat.

- **‘Zijn alle leerlingen op de hoogte van de No Blame-methode?’**

De meeste scholen (17) informeren enkel de leerlingen die ze betrekken bij de methode. Slechts 5 scholen informeren alle leerlingen over de methode. Meestal brengt de school de leerlingen via een klasgesprek of een persoonlijk gesprek op de hoogte.

- **‘Zijn alle ouders op de hoogte van de No Blame-methode?’**

Aantal scholen	Informatie aan de ouders
3	Alleen als hun zoon/dochter gepest wordt
1	De ouders zijn niet op de hoogte
7	Alle ouders zijn op de hoogte
6	Zowel de ouders van het slachtoffer als de ouders van de leerlingen betrokken bij het hulpgroepje zijn op de hoogte
5	Alleen als hun zoon/dochter betrokken is bij het No Blame-groepje

Men brengt de ouders op de hoogte via een persoonlijk gesprek of een brief (bv. een schoolbrochure, een schoolkrantje, een nieuwsbrief...).

- **'Hoe zijn de ervaringen van de school met de No Blame-aanpak?'**

Alle scholen hebben positieve ervaringen met de No Blame-methode.

Enkele reacties:

- Elke leerkracht kan dezelfde methode gebruiken.
- Het pesten stopt.
- De methode is niet beschuldigend.
- Leerlingen voelen zich serieus genomen
- De methode doet een beroep op het empathisch vermogen van de kinderen
- De leerlingen voelen zich verantwoordelijk

Slechts 4 scholen geven aan ook negatieve ervaringen te hebben met de No Blame-methode.

Enkele reacties:

- De ouders willen repressieve aanpak.
- Voor sommige leerkrachten is het nog een beetje onwennig.

- **Welke andere methoden gebruikt uw school om pestgedrag op te lossen?'**

Aantal scholen	Methode om pesten aan te pakken
13	Gesprek pester – slachtoffer
6	Straf
2	Alternatieve straf
17	Klasgesprekken
1	Vertrouwensleerlingen
5	Nota in de agenda
5	Een andere aanpak (bv. pestjuf, vertrouwensleerkrachten, speelplaatsreglement,...)
1	Geen

11 scholen geven aan dat de aanpak verschillend is per leerkracht.

2.3. Preventie van pesten

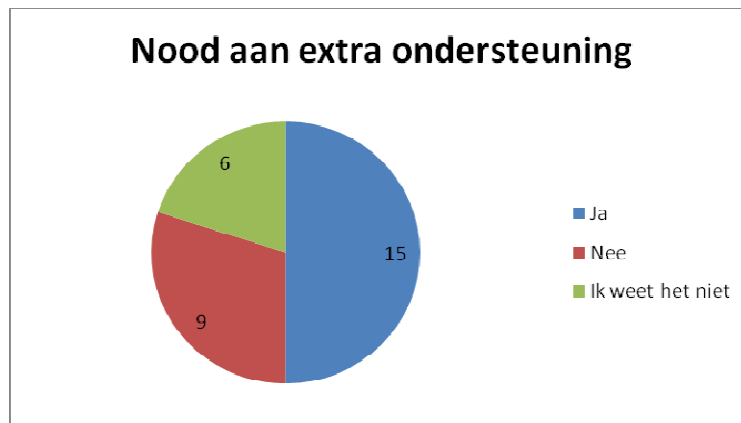
In de enquête is gepeild naar de preventie van pesten op school. Dit gedeelte van de enquête hebben alle scholen ingevuld en is het totaal aantal scholen 30.

- **‘Wat is de schoolcultuur m.b.t. preventie van pesten?’**

Van de 30 scholen werken 27 scholen preventief rond pesten.

Aantal scholen	Schoolcultuur m.b.t. preventie van pesten
24	Organiseren acties ter preventie van pesten
16	Werken met specifiek materiaal ter preventie van pesten
6	Hebben een werkgroep rond het thema ‘pesten’
21	Zijn op de hoogte over de Vlaamse Week tegen Pesten
11	Organiseren acties tijdens de Vlaamse Week tegen Pesten
12	Vermelden iets over pesten in het schoolreglement

- **‘Heeft uw school behoefte aan bijkomende ondersteuning ter preventie van pesten?’**

Van de 15 scholen die zeggen nood te hebben aan extra ondersteuning, hebben

Aantal scholen	Nood aan:
6	Opleiding
7	Materiaal
9	Tips
9	Informatie

3. Besluit

Het belangrijkste resultaat van deze enquête is dat de methode tijdens het schooljaar 2005-2006 in 18 van de 19 pestgevallen succesvol is gebleken. Tijdens het schooljaar 2006-2007 was dit in 47 van de 51 gevallen. Deze cijfers tonen aan dat de No Blame-methode werkt.

De methode wordt vooral bij kinderen van 10 tot 12 jaar toegepast.

In de scholen die met de methode werken, zijn alle personeelsleden op de hoogte over de methode. De leerlingen daarentegen zijn niet altijd op de hoogte. De meeste scholen informeren enkel de leerlingen die betrokken worden bij de methode. In 7 van de 22 scholen worden alle ouders op de hoogte gebracht. Dit gebeurt met een brief of een persoonlijk gesprek.

Alle respondenten antwoorden dat ze positieve ervaringen hebben met de No Blame-methode. Ze vinden het goed dat de methode een beroep doet op het empathisch vermogen van de leerlingen, de methode stopt het pesten en het is geen beschuldigende methode.

Naast de No Blame-methode maken de respondenten ook gebruik van klasgesprekken, gesprekken tussen pester en slachtoffer en nota's in de agenda.

27 van de 30 scholen besteden aandacht aan preventie van pesten. Scholen organiseren acties en projecten en maken gebruik van specifiek materiaal. Sommigen hebben een anti-pestwerkgroep, organiseren acties tijdens de Vlaamse week tegen Pesten of vermelden iets over pesten in het schoolreglement.

De meeste scholen (15) geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning over het onderwerp 'preventie van pesten'. Sommigen hebben behoefte aan opleiding of materiaal. Anderen zouden graag tips of informatie ontvangen over dit onderwerp.

Door deze enquête heeft Leefsleutels een antwoord gekregen op enkele belangrijke vragen. Na vijf jaar heeft Leefsleutels nu een zicht op de toepassing en de effectiviteit van de methode.